

# Spraakplanning en -controle bij de ziekte van Parkinson

Gepubliceerd: 06-05-2021 Laatste bijgewerkt: 19-08-2024

Identificeren in hoeverre en welke specifieke spraakcontrolemechanismen worden aangetast door ZvP-patiënten (in verschillende stadia van de ziekte) en gezonde controles met elkaar te vergelijken.

|                             |                                                     |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                     |
| <b>Status</b>               | Werving gestopt                                     |
| <b>Type aandoening</b>      | Bewegingsstoornissen (incl. parkinsonisme)          |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON55196

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

Spraakplanning en -controle bij ZvP

### Aandoening

- Bewegingsstoornissen (incl. parkinsonisme)

### Synoniemen aandoening

ziekte van Parkinson

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Rijksuniversiteit Groningen

**Overige ondersteuning:** NWO-programma Promoties in de geesteswetenschappen

### Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** articulatie, spraak, spraakmotorische controle, ziekte van Parkinson

## **Uitkomstmaten**

### **Primaire uitkomstmaten**

De primaire onderzoeksvariabele is de verandering in spraakpatronen (zowel akoestisch al articulatorisch) voor, tijdens en na een auditieve feedbackverstoring.

### **Secundaire uitkomstmaten**

De secundaire onderzoeksvariabelen zijn: akoestische kenmerken van klinkers; detectie van tong tremor; en coördinatie van articulatoren.

## **Toelichting onderzoek**

### **Achtergrond van het onderzoek**

De ziekte van Parkinson (ZvP) is een veelvoorkomende neurodegeneratieve ziekte, gekarakteriseerd door een gebrek aan dopamine in de substantia nigra. Patiënten met ZvP hebben hoofdzakelijk motorische symptomen maar ook vaak spraakproblemen (zogenaamde 'hypokinetische dysartrie'), met symptomen zoals een monotoon stemgeluid, minder variatie in toonhoogte en onduidelijke articulatie. Deze spraakproblemen kunnen variëren van mild tot ernstig, maar kunnen een grote impact hebben op het dagelijkse leven van de patiënten.

Er zijn meer studies over spraak in ZvP, maar het is nog steeds onduidelijk of het probleem ligt in het niet kunnen plannen van de spraakproductie of in het niet kunnen controleren van sensorische informatie (vooral de auditieve en sensorimotorische informatie). Daarnaast is het onduidelijk hoe de aard en ernst van deze problemen verandert als gevolg van ziekteprogressie. Wij willen onderzoek doen naar de onderliggende mechanismen van spraakproductie door middel van auditieve feedbackverstoringen. Wij verwachten dat patiënten met ZvP andere adaptatiepatronen zullen hebben vergeleken met een gezonde controlegroep.

### **Doel van het onderzoek**

Identificeren in hoeverre en welke specifieke spraakcontrolemechanismen worden aangetast door ZvP-patiënten (in verschillende stadia van de ziekte) en gezonde controles met elkaar te vergelijken.

## Onderzoeksopzet

Om de inspanning voor de proefpersonen te beperken, vindt het onderzoek plaats in twee sessies. Tijdens de eerste sessie zal de articulatie gemeten worden met een tongchoscopie-apparaat. Tijdens de tweede sessie zal de articulatie gemeten worden door middel van elektromagnetische articulografie. In beide sessies zal de deelnemer verschillende spraaktaken uitvoeren, sommige onder een normale feedbackconditie, andere met een auditieve feedbackverstoring. De data van de Parkinsongroep zullen vergeleken worden met de data van de controlegroep.

## Inschatting van belasting en risico

Er zijn geen risico's verbonden aan deelname aan deze studie.

## Contactpersonen

### Publiek

Rijksuniversiteit Groningen

Oude Kijk in 't Jatstraat 26  
Groningen 9712EK  
NL

### Wetenschappelijk

Rijksuniversiteit Groningen

Oude Kijk in 't Jatstraat 26  
Groningen 9712EK  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)  
65 jaar en ouder

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- 40 jaar of ouder
- moedertaalspreker van het Nederlands

Voor de Parkinsongroep:

- gediagnosticeerd met de ziekte van Parkinson

### Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- een score van 2 of meer punten op deel 1.1 (cognitieve stoornissen) of 1.2 (hallucinaties en psychose) van de MDS-UPDRS test
- geschiedenis van neurologische of psychische stoornissen
- zelfgerapporteerde signalen van depressie
- zelfgerapporteerde ernstige slikproblemen
- reeds bestaande taal- of spraakproblemen zoals stotteren (die geen gevolg zijn van de ziekte van Parkinson)
- niet-verwijderbaar metaal op, in of in de buurt van het hoofd (bijvoorbeeld piercings, beugels, medische apparatuur zoals elektrodes voor diepe hersenstimulatie)
- pacemaker

## Onderzoeksopzet

### Opzet

|                  |                                                     |
|------------------|-----------------------------------------------------|
| Type:            | Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen |
| Onderzoeksmodel: | Anders                                              |
| Toewijzing:      | Niet-gerandomiseerd                                 |
| Blinding:        | Open / niet geblindeerd                             |

|           |              |
|-----------|--------------|
| Controle: | Geneesmiddel |
| Doel:     | Diagnostiek  |

## Deelname

|                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| Nederland               |                       |
| Status:                 | Werving gestopt       |
| (Verwachte) startdatum: | 04-10-2022            |
| Aantal proefpersonen:   | 100                   |
| Type:                   | Werkelijke startdatum |

## Ethische beoordeling

|                     |                                                         |
|---------------------|---------------------------------------------------------|
| Goedgekeurd WMO     |                                                         |
| Datum:              | 06-05-2021                                              |
| Soort:              | Eerste indiening                                        |
| Toetsingscommissie: | METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen) |

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

### Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

ID: 25067  
Bron: NTR  
Titel:

### In overige registers

| Register       | ID                                  |
|----------------|-------------------------------------|
| CCMO           | NL72589.042.21                      |
| Ander register | NL9381 (Netherlands Trial Register) |